

Senedd Cymru

Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig

Fframweithiau Cyffredin

Rhagfyr 2022

Senedd Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl. Mae'r Senedd, fel y'i gelwir, yn deddfu ar gyfer Cymru, yn cytuno ar drethi yng Nghymru, ac yn dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Gallwch weld copi electronig o'r ddogfen hon ar wefan y Senedd:
www.senedd.cymru/SeneddEconomi

Gellir cael rhagor o gopïau o'r ddogfen hon mewn ffurfiau hygyrch, yn cynnwys Braille, print bras, fersiwn sain a chopïau caled gan:

Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1SN

Ffôn: **0300 200 6565**

E-bost: **SeneddEconomi@senedd.cymru**

Twitter: **[@SeneddEconomi](https://twitter.com/SeneddEconomi)**

© **Hawlfraint Comisiwn y Senedd 2022**

Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhyrchu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difrïol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn y Senedd sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Fframweithiau Cyffredin

Rhagfyr 2022

Am y Pwyllgor

Sefydlwyd y Pwyllgor ar 23 Mehefin 2021. Ceir ei gylch gwaith yn:
www.senedd.cymru/SeneddEconomi

Aelodau cyfredol y Pwyllgor:

**Cadeirydd y Pwyllgor:
Paul Davies AS**
Ceidwadwyr Cymreig

Hefin David AS
Llafur Cymru

Luke Fletcher AS
Plaid Cymru

Samuel Kurtz AS
Ceidwadwyr Cymreig

Vikki Howells AS
Llafur Cymru

Sarah Murphy AS
Llafur Cymru

Cynnwys

Rhagair.....	5
Argymhellion	6
1. Cyflwyniad.....	11
2. Materion trawsbynciol.....	12
Nodau'r rhaglen fframweithiau cyffredin.....	12
Datblygu'r fframweithiau cyffredin	12
Mewnbwn rhanddeiliaid yn ystod y gwaith datblygu.....	13
Ansawdd, eglurder a chysondeb dogfennau fframwaith cyffredin	13
Goblygiadau ar gyfer llunio deddfau a pholisïau i Gymru	15
Prosesau gwneud penderfyniadau Senedd a Llywodraeth Cymru.....	15
Rôl rhanddeiliaid wrth wneud penderfyniadau	16
Effaith ymarferol.....	17
Cwmpas.....	17
Penderfynu pryd mae ymwahanu'n dderbyniol	19
Datrys anghydfodau	19
Rheoli effaith Deddf Marchnad Fewnol y DU 2020.....	21
Rheoli effaith Bil Cyfraith yr Undeb Ewropeaidd a Ddargedwir	22
Rheoli ymwahanu o'r Undeb Ewropeaidd a Gogledd Iwerddon.....	22
Rheoli rhwymedigaethau rhyngwladol.....	23
Rheoli ymgysylltu â'r fframwaith sefydliadol rhwng y Deyrnas Unedig a'r Undeb Ewropeaidd	24
Rheoli ymgysylltiad mewn trafodaethau masnach rhyngwladol	25
Adrodd yn y dyfodol	26
Adolygu a diwygio	26
3. Iechyd planhigion.....	28
Materion o bwys	28

	Cyfoeth Naturiol Cymru	28
4.	Amrywogaethau a hadau planhigion	29
	Materion o bwys	29
	Ansawdd ac eglurder	29
	Cylch gorchwyl ar gyfer grwpiau llywodraethu	29
	Protocolau ar gyfer gwneud penderfyniadau	29
5.	Cymorth amaethyddol	31
	Materion o bwys	31
	Ansawdd ac eglurder	31
	Cwmpas.....	31
	Deddf Rheoli Cymorthdaliadau 2022.....	32
	Concordat ar Gytundeb Sefydliad Masnach y Byd ar Amaethyddiaeth	32
	Adolygu a diwygio	32
6.	Gwrteithiau	34
	Materion o bwys	34
	Ansawdd ac eglurder	34
	Cwmpas.....	34
7.	Cynhyrchu organig	36
	Materion o bwys	36
	Cwmpas.....	36
	Grŵp Arbenigol y Deyrnas Unedig ar Gynhyrchu Organig	36

Rhagair

Cytunodd pedair llywodraeth y DU i gydweithio i ddatblygu fframweithiau cyffredin yn 2017. Cytundebau rhwng y DU a'r llywodraethau datganoledig yw'r fframweithiau cyffredin ar sut i reoli ymwahanu mewn rhai meysydd polisi a arferai gael eu llywodraethu neu eu cydlynu ar lefel yr UE.

Daeth y rhan fwyaf o fframweithiau cyffredin i rym dros dro ar ddiwedd proses bontio Brexit ar 31 Rhagfyr 2020, ond nid ydynt wedi'u cwblhau eto. Mae deddfwrfeydd y DU wedi cael y dasg o graffu ar y fframweithiau dros dro hyn a gwneud argymhellion ynghylch eu cynnwys i'w llywodraethau priodol cyn cytuno ar fersiynau terfynol.

Yn y Senedd, y pwyllgorau pwnc perthnasol sydd wedi gwneud y gwaith craffu, gyda'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad yn cadw trosolwg ar y rhaglen yn ei chyfanrwydd.

Cafodd Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig y dasg o graffu ar chwe fframwaith o fewn ei gylch gwaith. Roedd hyn yn cynnwys y Fframwaith Rheoli a Chefnogi Pysgodfeydd, a ystyriwyd ochr yn ochr â chraffu ar y **Cyd-ddatganiad Drafft ar Gyfer Pysgodfeydd**. Oherwydd y cysylltiadau agos rhwng y meysydd y mae'r fframweithiau hyn yn eu cwmpasu, dewisodd y Pwyllgor ystyried y fframweithiau hyn gyda'i gilydd. Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys themâu ac argymhellion cyffredin y mae'r Pwyllgor wedi'u nodi ar draws y chwe fframwaith, yn ogystal â materion penodol sy'n ymwneud â'r fframweithiau unigol.

Mae'r adroddiad yn gwneud cyfanswm o 44 o argymhellion. Mae rhai yn galw ar Lywodraeth Cymru i gymryd camau penodol i gyflawni'r rhaglen fframweithiau yng Nghymru. Mae eraill yn galw am newidiadau i gynnwys y fframweithiau eu hunain.

Wrth wneud argymhellion, mae'r Pwyllgor wedi mynd ati'n ofalus i ystyried gwaith ei bwyllgorau cyfatebol ledled y DU, ac mae wedi canfod llawer o feysydd sy'n peri pryder a diddordeb cyffredin.

Mae'r fframweithiau'n rhan bwysig o lywodraethiant cyfansoddiadol y DU ar ôl Brexit ac mae'n hanfodol ein bod yn eu cael yn iawn.

Paul Davies AS,

Cadeirydd

Argymhellion

- Argymhelliad 1.** Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod barn rhanddeiliaid Cymru yn cael ei cheisio ar y fframweithiau cyffredin dros dro a'u hystyried cyn iddynt gael eu cwblhau. Tudalen 13
- Argymhelliad 2.** Dylai Llywodraeth Cymru roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am y cynnydd tuag at gwblhau'r fframweithiau cyffredin dros dro. Tudalen 13
- Argymhelliad 3.** Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd yn sicrhau bod sicrwydd ac ymarfer prawf o ansawdd llawn yn cael ei wneud ar y fframweithiau cyffredin dros dro hyn cyn cyhoeddi fersiynau terfynol. Tudalen 15
- Argymhelliad 4.** Cytunwn gyda **Phwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi**, er na fydd dull safonol bob amser yn bosibl, lle mae fframweithiau wedi ymwahanu o'r model safonol, dylid esbonio'r rhesymau dros hyn yn glir. Tudalen 15
- Argymhelliad 5.** Cytunwn gyda **Phwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi** y dylai'r fframweithiau cyffredin **gynnwys** cylch gorchwyl clir ar gyfer yr holl weithgorau a diagramau sy'n dangos y berthynas rhyngddynt yn glir. Tudalen 15
- Argymhelliad 6.** Dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau na fydd y fframwaith FCSL yn arwain at wanhau'r trefniadau o ran ymgynghori â'r cyhoedd a chraffu seneddol wrth lunio polisiau neu'r broses deddfwriaethol. Tudalen 17
- Argymhelliad 7.** Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd yn nodi, yn rheoli ac yn lliniaru unrhyw risg y gallai'r fframweithiau gyfyngu ar rôl Llywodraeth Cymru, y Senedd, na rhanddeiliaid yng Nghymru wrth lunio deddfau a pholisiau i Gymru. Tudalen 17
- Argymhelliad 8.** Dylai Llywodraeth Cymru ei gwneud yn glir i'r Senedd a rhanddeiliaid pan fydd deddfwriaeth neu bolisi arfaethedig yn mynd drwy unrhyw un o'r fframweithiau cyffredin hyn. Tudalen 17
- Argymhelliad 9.** Dylai Llywodraeth Cymru roi gwybod i'r Senedd os yw cynigion ar gyfer deddfwriaeth neu bolisi yn newid o ganlyniad i brosesau gwneud penderfyniadau yn unrhyw un o'r fframweithiau cyffredin hyn. Tudalen 17

Argymhelliad 10. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio'r fframweithiau cyffredin hyn i egluro na ddylai newidiadau i gyfraith a pholisi mewn meysydd lle roedd gan Lywodraeth Cymru hyblygrwydd rheoleiddiol pan oedd y Deyrnas Unedig yn un o Aelod-Wladwriaethau'r Undeb Ewropeaidd fod yn rhwymedig i ofynion gwneud penderfyniadau ar y cyd na bod yn rhwym wrth brosesau datrys anghydfod. Tudalen 18

Argymhelliad 11. Dylai Llywodraeth Cymru nodi'n glir y rhesymau dros wneud y fframwaith iechyd a lles anifeiliaid yn eang o ran cwmpas, a dylai gadarnhau bod ganddi o leiaf yr un hyblygrwydd i ddatblygu polisi a deddfwriaeth ag yr oedd ganddi cyn gadael yr Undeb Ewropeaidd..... Tudalen 18

Argymhelliad 12. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio fframweithiau cyffredin i sicrhau eu bod yn nodi'n glir pryd bydd penderfyniadau yn dod o dan y cwmpas a'r rhesymau am hyn. Tudalen 18

Argymhelliad 13. Dylai Llywodraeth Cymru ymgysylltu â rhanddeiliaid i sicrhau bod cwmpas fframweithiau cyffredin yn cael ei ddeall yn eang..... Tudalen 18

Argymhelliad 14. Dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundeb rhynglywodraethol y dylai pob fframwaith nodi pan fo ymwahanu'n dderbyniol mewn ffordd glir, cyson a hygyrch. Tudalen 19

Argymhelliad 15. Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd yn sicrhau bod prosesau ar gyfer penderfynu a yw ymwahanu'n dderbyniol yn agored ac yn hygyrch i'r Senedd a rhanddeiliaid..19

Argymhelliad 16. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i ddiweddarau'r fframweithiau i gyfeirio at y broses newydd o ddatrys anghydfodau rhyngweinidogol, ar ôl i'r Adolygiad Cysylltiadau Rhynglywodraethol gael ei roi ar waith. Tudalen 19

Argymhelliad 17. Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd yn sicrhau nad yw oedi'n ormodol ar gamau dan anghydfod yn arwain at oedi diangen o ran penderfyniadau. Tudalen 20

Argymhelliad 18. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol y dylai pob un o'r fframweithiau cyffredin hyn ddarparu i'r Llywodraethau geisio cyngor annibynnol yn ystod y broses o ddatrys anghydfodau..... Tudalen 20

Argymhelliad 19. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol y dylai pob fframwaith ddarparu bod seneddau'n cael gwybod am anghydfodau sy'n cael eu huwchgyfeirio i lefel Weinidogol. Tudalen 21

Argymhelliad 20. Er budd tryloywder, dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundeb rhynglywodraethol i gynnwys cyfeiriad yn y fframweithiau cyffredin hyn at Ddeddf Marchnad Fewnol y Deyrnas Unedig 2020 a'r broses eithriadau fel bo'n berthnasol..... Tudalen 22

Argymhelliad 21. Dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau y bydd unrhyw newid arfaethedig i gyfraith yr Undeb Ewropeaidd a ddargedwir o ran cwrpas y fframweithiau cyffredin hyn yn mynd drwy brosesau fframwaith perthnasol..... Tudalen 22

Argymhelliad 22. Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd yn sicrhau bod penderfyniadau ar gyd-fynd â chyfraith yr Undeb Ewropeaidd, neu ymwahanu oddi wrthi, yn glir i'r Senedd wrth graffu ar ddeddfwriaeth yn y meysydd fframwaith cyffredin hyn..... Tudalen 22

Argymhelliad 23. Dylai Llywodraeth Cymru roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Senedd ar unrhyw fesur y cytunwyd arno i leihau effeithiau niweidiol ymwahanu rhwng Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon o ganlyniad i'r Protocol yn y meysydd fframwaith cyffredin hyn. Tudalen 23

Argymhelliad 24. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i gynnwys y testun uchod fel rhan o'r geiriad safonol sydd ar y Protocol yn y fframweithiau cyffredin hyn. Tudalen 23

Argymhelliad 25. Rydym yn cytuno â Phwyllgor Craffu Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi y dylid diweddarau'r holl fframweithiau cyffredin sy'n cydblethu â'r Protocol er mwyn sicrhau rhannu gwybodaeth yn fynych rhwng partion i'r fframwaith ar ddeddfwriaeth sydd i ddod gan yr Undeb Ewropeaidd..... Tudalen 23

Argymhelliad 26. Dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau ei dealltwriaeth pam mae'r fframweithiau yn defnyddio dulliau gwahanol o ymdrin â'u rôl yn natblygiad polisi rhyngwladol. Tudalen 24

Argymhelliad 27. Dylai Llywodraeth Cymru egluro'r trefniadau ar gyfer sicrhau cynrychiolaeth effeithiol i Gymru wrth ddatblygu polisi rhyngwladol y Deyrnas Unedig yn y meysydd fframwaith cyffredin hyn..... Tudalen 24

Argymhelliad 28. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol y dylai pob fframwaith cyffredin gynnwys adran safonol ar Gytundeb Masnach a Chydweithredu'r Deyrnas Unedig a'r Undeb Ewropeaidd, nodi darpariaethau perthnasol, eu pwyllgor Cytundeb Masnach a Chydweithredu eu hunain, a sut bydd y llywodraethau'n cydweithio ar weithredu. ... Tudalen 25

-
- Argymhelliad 29.** Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd trafodaethau rhwng y llywodraethau drwy'r fframweithiau cyffredin yn bwydo i mewn i waith y Grŵp Rhyngweinidogol ar Gysylltiadau rhwng y Deyrnas Unedig a'r Undeb Ewropeaidd..... Tudalen 25
- Argymhelliad 30.** Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd yn ceisio sicrhau bod modd mynd i'r afael ag anghytuno ynghylch trafodaethau masnach ryngwladol yn y meysydd fframwaith cyffredin hyn drwy'r fframweithiau cyffredin, a bod anghydfodau yn cael eu huwchgyfeirio a'u datrys yn effeithiol..... Tudalen 26
- Argymhelliad 31.** Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd trafodaethau ar fasnach ryngwladol drwy'r fframweithiau cyffredin hyn yn bwydo i mewn i waith y Fforwm Rhyngweinidogol ar Fasnach..... Tudalen 26
- Argymhelliad 32.** Dylai Llywodraeth Cymru ddilyn cytundeb rhynglywodraethol ar adrodd yn rheolaidd ar fframweithiau cyffredin a rhoi diweddariadau i'r Senedd ar gynnydd. Tudalen 26
- Argymhelliad 33.** Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol y dylai pob fframwaith gael ei ddiweddarau i ddarparu ar gyfer ymgysylltu â seneddau a rhanddeiliaid yn ystod y broses adolygu a diwygio ac i'r seneddau gael gwybod y diweddaraf ar ôl i adolygiad ddod i ben. Tudalen 27
- Argymhelliad 34.** Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio'r fframwaith i adlewyrchu rôl Cyfoeth Naturiol Cymru wrth ddarparu swyddogaethau iechyd planhigion yng Nghymru. Tudalen 28
- Argymhelliad 35.** Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod unrhyw wall yn y fframwaith cyffredin hwn yn cael ei gywiro cyn iddo gael ei gwblhau. Tudalen 29
- Argymhelliad 36.** Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio'r fframweithiau i gynnwys cylch gorchwyl ar gyfer y grwpiau hyn..... Tudalen 29
- Argymhelliad 37.** Dylai Llywodraeth Cymru roi diweddariadau i'r Pwyllgor am gynnydd tuag at ddatblygu a chyhoeddi'r protocolau. Tudalen 30
- Argymhelliad 38.** Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod gwybodaeth glir am drefniadau llywodraethu yn cael ei nodi cyn cwblhau'r broses honno..... Tudalen 31
- Argymhelliad 39.** Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i egluro a yw cynlluniau ffermio cynaliadwy (a) o fewn cwmpas y fframwaith a (b) wedi eu cynnwys yn y taliadau cymorth amaethyddol y bydd y Grŵp Cydweithredu ar Bolisi yn cael gwybod amdanynt yn heolaidd..... Tudalen 31
-

Argymhelliad 40. Cytunwn gyda **Phwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi** y dylai adolygiadau o'r fframwaith hwn gynnwys dadansoddiad o sut mae'n rhyngweithio â'r Ddeddf Rheoli Cymorthdaliadau. Tudalen 32

Argymhelliad 41. Dylai Llywodraeth Cymru roi gwybod i'r Senedd am y cynnydd tuag at gyhoeddi'r Concordat terfynol ar Gytundeb Sefydliad Masnach y Byd ar Amaethyddiaeth. Tudalen 32

Argymhelliad 42. Dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio'r fframwaith er mwyn gwneud yn glir y bydd adolygiadau yn symud i gylch tair blynedd dim ond ar ôl ymgynghori â rhanddeiliaid. Tudalen 33

Argymhelliad 43. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio'r fframwaith i osod strwythurau llywodraethu yn glir, ac yn benodol rôl, aelodaeth a swyddogaethau'r Grŵp Cyswllt Gwrtaith. Tudalen 34

Argymhelliad 44. Dylai Llywodraeth Cymru nodi'n glir y rhesymau dros wneud y fframwaith gwrtaith yn eang o ran cwmpas, a dylai gadarnhau bod ganddo o leiaf yr un hyblygrwydd i ddatblygu polisi a deddfwriaeth ag yr oedd ganddi cyn gadael yr Undeb Ewropeaidd. Tudalen 35

Argymhelliad 45. Dylai Llywodraeth Cymru nodi'n glir y rhesymau dros wneud y fframwaith cynhyrchu organig yn eang o ran cwmpas, a dylai gadarnhau bod ganddi o leiaf yr un hyblygrwydd i ddatblygu polisi a deddfwriaeth ag yr oedd ganddi cyn gadael yr Undeb Ewropeaidd. Tudalen 36

Argymhelliad 46. Dylai Llywodraeth Cymru roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am sefydlu Grŵp Arbenigol y DU ar Gynhyrchu Organig. Tudalen 36

1. Cyflwyniad

Cytundebau rhwng llywodraethau yw'r fframweithiau cyffredin ar sut i reoli ymwahanu mewn meysydd penodol a arferai gael eu llywodraethu neu eu cydlynu ar lefel yr UE.

1. Mae'r fframweithiau cyffredin wedi bod ar waith dros dro ers diwedd y cyfnod pontio Brexit ar 31 Rhagfyr 2020. **Cyhoeddodd Llywodraeth y Deyrnas Unedig** fframweithiau cyffredin dros dro ym mis Chwefror 2022 ar:

- iechyd a lles anifeiliaid,
- iechyd planhigion,
- amrywogaethau a hadau planhigion,
- cynnyrch organig,
- gwrteithiau,
- cymorth amaethyddol.

2. Trafododd y Pwyllgor y fframweithiau cyffredin dros dro yn ystod gwanwyn 2022, gan glywed yn breifat gan swyddogion Llywodraeth Cymru mewn **sesiwn briffio technegol a gohebu â Llywodraeth Cymru**. Cynhaliodd y **Pwyllgor ymgynghoriad hefyd** i gasglu barn rhanddeiliaid.

3. Yn gyntaf, mae'r adroddiad hwn yn ystyried materion sy'n torri ar draws yr holl fframweithiau cyffredin hyn, cyn troi i ystyried pob fframwaith yn ei dro.

2. Materion trawsbynciol

Nodau'r rhaglen fframweithiau cyffredin

4. **Cytunodd y Cyd-Bwyllgor Gweinidogol (Trafodaethau Ewrop)** ar egwyddorion ar gyfer fframweithiau cyffredin ym mis Hydref 2017 a meini prawf ar gyfer lle dylid eu sefydlu.
5. Mewn tystiolaeth i'r Pwyllgor, croesawodd rhanddeiliaid yr uchelgais i gryfhau cydweithredu a chydweithio rhynglywodraethol.
6. **Dywedodd NFU Cymru** y dylid cael y lefelau cydweithredu "agosaf posibl" rhwng y Deyrnas Unedig a llywodraethau datganoledig ar amaethyddiaeth, yr amgylchedd a bwyd, gan ddadlau bod fframweithiau cyffredin yn arbennig o bwysig ar gyfer lleihau rhwystrau i fasnachu o fewn y Deyrnas Unedig a sicrhau bod y Deyrnas Unedig yn cynnal rhwymedigaethau rhyngwladol. Yn ogystal, tynnodd **RSPCA Cymru** ac **Undeb Amaethwyr Cymru** sylw at fanteision gweithio'n agos rhwng llywodraethau.
7. Amlygwyd risgiau posibl y dull fframwaith cyffredin hefyd. Fe wnaeth **RSPCA Cymru** ddadlau na ddylai'r fframwaith atal llywodraeth yn ormodol os oedd am godi safonau mewn maes polisi fel lles anifeiliaid. Cododd bryderon hefyd nad oedd yn glir a allai fframweithiau cyffredin fentro cyfyngu ar bŵer deddfwrfeydd – er enghraifft, pe bai seneddwyr meinciau cefn yn cyflwyno cynigion ar gyfer deddfwriaeth nad oedd wedi bod yn ddarostyngedig i'r broses fframwaith gyffredin.
8. Wrth ystyried y fframweithiau cyffredin hyn, mae'r Pwyllgor wedi ceisio deall sut gellir gwireddu eu buddion yn llawn a sut gellir cydnabod a lliniaru risgiau.

Datblygu'r fframweithiau cyffredin

9. Daeth y fframweithiau cyffredin dros dro a ystyriwyd gan y Pwyllgor i rym o ddiwedd y cyfnod trosglwyddo ym mis Rhagfyr 2020. Fe'u cyhoeddwyd ar gyfer gwaith craffu ym mis Chwefror 2022.
10. Roedd cyfnod o fwy na blwyddyn felly lle'r oedd y fframweithiau cyffredin dros dro ar waith dros dro, ond nad oeddent ar gael i'r Senedd na'r cyhoedd.
11. Yn dilyn yr etholiadau i Gynulliad Gogledd Iwerddon ym mis Mai 2022, nid yw'n glir pryd bydd y fframweithiau cyffredin dros dro yn cael eu cwblhau, na pha gynnydd sydd wedi ei wneud tuag at hyn.

12. Mae'r llywodraethau wedi cytuno mewn egwyddor i adrodd yn rheolaidd i'r seneddau ar fframweithiau cyffredin. Fodd bynnag, nid yw'n glir pryd bydd y fframweithiau'n cael eu cwblhau na pha bryd y bydd y gwaith adrodd yn dechrau. Mae hyn yn golygu nad yw'n glir sut bydd seneddau a rhanddeiliaid yn cael gwybod sut mae fframweithiau cyffredin yn gweithio yn y cyfamser.

Mewnbwn rhanddeiliaid yn ystod y gwaith datblygu

13. Mewn ymateb i ohebiaeth gan y Pwyllgor, rhoddodd Llywodraeth Cymru rywfaint o wybodaeth am ymgysylltu â rhanddeiliaid wrth ddatblygu'r fframweithiau cyffredin.

14. Er enghraifft, **rhoddodd Llywodraeth Cymru restr ddangosol i'r Pwyllgor** o rhanddeiliaid Cymru yr ymgynghorwyd â nhw ar y fframwaith cyffredin dros dro ar iechyd a lles anifeiliaid.

15. Nododd Llywodraeth Cymru fod adborth rhanddeiliaid ar y fframwaith cyffredin iechyd a lles anifeiliaid ac ar "nifer o fframweithiau eraill" wedi bod yn gyfyngedig.

16. Fodd bynnag, daeth rhai pryderon i sylw'r Pwyllgor am lefel yr ymgysylltu â rhanddeiliaid. Dywedodd **Undeb Amaethwyr Cymru** wrth y Pwyllgor nad oedd Llywodraeth Cymru, hyd y gwyddai, wedi gofyn am farn rhanddeiliaid allweddol o Gymru cyn i'r fframwaith cymorth amaethyddol gael ei ddrafftio a'i gytuno.

Argymhelliad 1. Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod barn rhanddeiliaid Cymru yn cael ei cheisio ar y fframweithiau cyffredin dros dro a'u hystyried cyn iddynt gael eu cwblhau.

Argymhelliad 2. Dylai Llywodraeth Cymru roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am y cynnydd tuag at gwblhau'r fframweithiau cyffredin dros dro.

Ansawdd, eglurder a chysondeb dogfennau fframwaith cyffredin

17. Mae fframweithiau cyffredin yn gosod prosesau newydd a fydd yn llywio'r broses ar gyfer sut gall Llywodraeth Cymru wneud penderfyniadau. Mae hyn yn golygu ei bod yn bwysig i'r Senedd a rhanddeiliaid ddeall sut mae fframweithiau cyffredin yn gweithio'n ymarferol.

18. Fodd bynnag, gwelodd y Pwyllgor fod deall y dogfennau fframwaith cyffredin hyn yn heriol, yn debyg i **Bwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi** a **Phwyllgor Amaeth, Amgylchedd a Materion Gwledig Cynulliad Gogledd Iwerddon** (mandad 2017-2022).

- 19.** Ymddengys nad oedd y fframweithiau cyffredin, ar y cyfan, wedi eu drafftio gyda chynulleidfa oedd allanol mewn golwg. Disgrifir strwythurau llywodraethu cymhleth heb fawr o esboniad, a chyfeirir at grwpiau llywodraethu heb gylch gorchwyl. Er enghraifft, mae pwyllgorau ledled y Deyrnas Unedig wedi tynnu sylw at faterion o ran cymhlethdod y strwythurau llywodraethu yn y fframweithiau iechyd planhigion.
- 20.** Mae nifer o wallau sylweddol yn y fframweithiau cyffredin – er enghraifft, disgrifio strwythurau llywodraethu yn anghyson, defnyddio'r lliwiau du a gwyn ar gyfer diagramau â chod lliw, ailadrodd adrannau o destun, neu gynnwys croesyfeiriadau anghywir.
- 21.** Mae anghysondebau hefyd rhwng y dulliau gweithredu mewn fframweithiau gwahanol. Er bod testun safonol yn cael ei ddefnyddio'n gyffredinol ar gyfer adrannau a ddefnyddir ar draws gwahanol fframweithiau cyffredin, mae gwriad yn aml o'r testun safonol hwn heb reswm amlwg.
- 22.** Er enghraifft, mae **Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi a Phwyllgor Amaeth, Amgylchedd a Materion Gwledig Cynulliad Gogledd Iwerddon** (mandad 2017-22) wedi nodi pryderon manwl am ansawdd ac eglurder dogfen fframwaith gyffredin iechyd a lles anifeiliaid.
- 23.** Mewn ymateb i bryderon y Pwyllgor am wallau ac anghysondebau yn y fframwaith iechyd a lles anifeiliaid, y fframwaith deunydd organig, y fframwaith cymorth amaethyddol a'r fframwaith gwrtaith, **dywedodd Llywodraeth Cymru** y gallai cyfyngiadau amser fod wedi bod yn ffactor. O ystyried bod y gwaith o ddatblygu fframweithiau cyffredin wedi dechrau yn 2017, mae hyn yn syndod.
- 24.** Mae'r problemau hyn o ran ansawdd, eglurder a chysondeb yn codi cwestiynau am:
- y prosesau a ddefnyddiwyd i ddatblygu fframweithiau cyffredin ac i'w cymeradwyo gan swyddogion iau, uwch swyddogion a Gweinidogion ym mhob un o'r pedair llywodraeth;
 - pa mor ddifrifol mae'r pedair llywodraeth yn ystyried fframweithiau cyffredin;
 - i ba raddau y defnyddir fframweithiau cyffredin mewn gwirionedd i lunio penderfyniadau; a
 - sut bydd y Senedd a rhanddeiliaid yn gallu deall sut mae fframweithiau cyffredin yn gweithio'n ymarferol.

Argymhelliad 3. Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd yn sicrhau bod sicrwydd ac ymarfer prawf o ansawdd llawn yn cael ei wneud ar y fframweithiau cyffredin dros dro hyn cyn cyhoeddi fersiynau terfynol.

Argymhelliad 4. Cytunwn gyda **Phwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi**, er na fydd dull safonol bob amser yn bosibl, lle mae fframweithiau wedi ymwahanu o'r model safonol, dylid esbonio'r rhesymau dros hyn yn glir.

Argymhelliad 5. Cytunwn gyda **Phwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi** y dylai'r fframweithiau cyffredin **gynnwys** cylch gorchwyl clir ar gyfer yr holl weithgorau a diagramau sy'n dangos y berthynas rhyngddynt yn glir.

Goblygiadau ar gyfer llunio deddfau a pholisïau i Gymru

Prosesau gwneud penderfyniadau Senedd a Llywodraeth Cymru

25. Mae'r fframweithiau cyffredin hyn, yn gyffredinol, yn gosod prosesau er mwyn i'r llywodraethau gydweithio a phenderfynu pryd i ddilyn yr un rheolau, a phryd i ymwahanu. Os nad yw'r llywodraethau'n cytuno ar ba dull i'w ddefnyddio, gellir codi anghydfod.

Enghraifft: Iechyd a lles anifeiliaid

Mae'r fframwaith hwn yn darparu:

- bydd y llywodraethau yn rhoi gwybod i'w gilydd am newidiadau polisi posibl yn gynnar, ac mewn pryd i gael trafodaethau ar y cyd am eu goblygiadau;
- cyn i un llywodraeth ymwahanu, rhaid i'r llywodraethau weld a allant gytuno ar ddull cyffredin sy'n lleihau ymwahanu tra'n dal i fodloni dymuniadau'r parti hwnnw;
- os yw llywodraeth yn dal i fod eisiau ymwahanu, dylai nodi pam mai'r ffordd hon yw'r ffordd fwyaf addas o weithredu o hyd. Dylid cynnal asesiad o'r goblygiadau i farchnad fewnol y Deyrnas Unedig, negodi a gweithredu cytundebau rhyngwladol, a biddiogelwch. Bydd swyddogion polisi a Phrif Swyddogion Milfeddygol yn ystyried effaith y newidiadau; ac
- os na all y llywodraethau gytuno a ddylid mabwysiadu'r un dull neu ymwahanu, gellir defnyddio'r broses datrys anghydfodau.

26. Mewn tystiolaeth i'r Pwyllgor, cododd rhai rhanddeiliaid bryderon am effaith y fframweithiau cyffredin ar sut gall Senedd a Llywodraeth Cymru arfer eu cymhwysedd.

27. Tynnodd **RSPCA Cymru** sylw at effaith bosibl y broses o wneud penderfyniadau rhynglywodraethol ar rôl Aelodau o'r Senedd nad ydynt yn rhan o'r llywodraeth. Galwodd am ymrwymiad na ddylai fframweithiau atal na lleihau cynigion ar newid safonau a'r gyfraith rhag cael eu cymeradwyo yn y pedair deddfwrfa os nad ydynt yn cael eu cynnig gan y llywodraethau.

28. Holodd y Pwyllgor Lywodraeth Cymru am effaith y prosesau ar gyfer gwneud penderfyniadau ar y cyd yn y fframwaith iechyd a lles anifeiliaid ar gymhwysedd y Senedd a Llywodraeth Cymru.

29. Dywedodd Llywodraeth Cymru nad oedd y fframwaith iechyd a lles anifeiliaid yn atal nac yn rhwystro cymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru i weithredu polisiau newydd na chymhwysedd y Senedd i basio deddfwriaeth.

30. Fodd bynnag, nid yw'n glir sut gall y fframweithiau cyffredin osod prosesau i'r llywodraethau wneud penderfyniadau ar y cyd am sut i ddefnyddio eu pwerau, ac ar yr un pryd beidio ag effeithio ar sut bydd y Senedd a Llywodraeth Cymru yn arfer y pwerau hynny. 2.4.2.

Rôl rhanddeiliaid wrth wneud penderfyniadau

31. Yn gyffredinol, nid yw'r fframweithiau cyffredin hyn yn nodi llwybrau diffiniedig i randdeiliaid ddarparu mewnbwn i'r ffordd y gwneir penderfyniadau rhynglywodraethol.

32. Yn ei gyflwyniad i'r Pwyllgor, dywedodd **NFU Cymru** ei fod yn deall y byddai'n agored i randdeiliaid wneud sylwadau i Grŵp Monitro'r Farchnad yn y fframwaith cyffredin cymorth amaethyddol.

33. Fodd bynnag, dywedodd ei bod yn destun gofid nad oedd llwybr ffurfiol wedi ei nodi i randdeiliaid ddarparu mewnbwn i Grŵp Monitro'r Farchnad na'r Grŵp Cydweithio ar Bolisi.

34. Mewn rhai achosion, mae'n ymddangos bod y fframweithiau cyffredin hyn hefyd yn cyfyngu ar y cwmpas i lywodraethau ymgysylltu â rhanddeiliaid ar newidiadau polisi arfaethedig.

35. Nododd **RSPCA Cymru** yn ei gyflwyniad i'r Pwyllgor nad oedd yn glir pa bryd y byddai'n rhaid i gynigion fynd drwy fframweithiau cyffredin cyn dechrau'r broses ddeddfwriaethol, os byddai'n rhaid o gwbl.

36. Galwodd am broses glir i ddeall pa gynigion fyddai'n destun prosesau fframwaith cyffredin, ac esboniad ar draws y gymdeithas ddinesig o sut bydd y broses hon yn gweithio.

Argymhelliad 6. Dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau na fydd y fframwaith FCSL yn arwain at wanhau'r trefniadau o ran ymgynghori â'r cyhoedd a chraffu seneddol wrth lunio polisiau neu'r broses deddfwriaethol.

Argymhelliad 7. Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd yn nodi, yn rheoli ac yn lliniaru unrhyw risg y gallai'r fframweithiau gyfyngu ar rôl Llywodraeth Cymru, y Senedd, na rhanddeiliaid yng Nghymru wrth lunio deddfau a pholisiau i Gymru.

Effaith ymarferol

37. Mae ansicrwydd o hyd ynghylch sut mae'r llywodraethau'n defnyddio'r fframweithiau cyffredin i wneud penderfyniadau ar y cyd, yn awr ac yn y dyfodol.

38. Mewn gohebiaeth â'r Pwyllgor, rhoddodd Llywodraeth Cymru rai enghreifftiau o gydweithio adeiladol drwy fframweithiau cyffredin, fel creu bwrdd rhaglenni trawslywodraethol i fynd i'r afael â newidiadau i **Reoliadau Iechyd Anifeiliaid yr Undeb Ewropeaidd** mewn cyfraith ddomestig.

39. Fodd bynnag, mewn rhai achosion mae Llywodraeth Cymru wedi codi pryderon nad yw'r llywodraethau mewn gwirionedd wedi defnyddio fframweithiau cyffredin i gydweithio ar newidiadau arfaethedig i gyfraith a pholisi o fewn eu cwmpas.

40. Cododd y Cwnsler Cyffredinol bryderon nad yw darpariaethau Bil Technolegau Genetig y Deyrnas Unedig (Bridio Manwl) wedi mynd drwy fframweithiau cyffredin perthnasol.

41. Mae hyn yn awgrymu y gallai fod yn anodd i'r Senedd a rhanddeiliaid ddeall pryd mae'r llywodraethau'n cydweithio ar newidiadau i gyfraith a pholisi drwy'r fframweithiau cyffredin a phryd nad ydynt. Mae perygl y bydd hyn yn tanseilio tryloywder a hyder yn y broses llunio polisi a deddfwriaeth.

Argymhelliad 8. Dylai Llywodraeth Cymru ei gwneud yn glir i'r Senedd a rhanddeiliaid pan fydd deddfwriaeth neu bolisi arfaethedig yn mynd drwy unrhyw un o'r fframweithiau cyffredin hyn.

Argymhelliad 9. Dylai Llywodraeth Cymru roi gwybod i'r Senedd os yw cynigion ar gyfer deddfwriaeth neu bolisi yn newid o ganlyniad i brosesau gwneud penderfyniadau yn unrhyw un o'r fframweithiau cyffredin hyn.

Cwmpas

42. Fel rhan o'r egwyddorion ar gyfer fframweithiau cyffredin, cytunodd y llywodraethau y dylent gynnal, ar y lleiaf, yr hyblygrwydd cyfatebol ar gyfer teilwra polisiau i anghenion penodol

pob tiriogaeth fel ag a roddwyd gan reolau'r Undeb Ewropeaidd pan oedd y Deyrnas Unedig yn aelod.

43. Mae'r fframweithiau cyffredin hyn yn defnyddio dulliau amrywiol o ran eu cwmpas. Er enghraifft, mae'r fframwaith iechyd a lles anifeiliaid yn dweud ei bod yn cwmpasu holl gyfraith yr Undeb Ewropeaidd a gedwir a chyfraith ddomestig yn y maes polisi, oni bai bod y llywodraethau'n cytuno fel arall.

44. Dywedodd Llywodraeth Cymru wrth y Pwyllgor mai'r rheswm am hyn yw oherwydd bod y mwyafrif o deddfwriaeth iechyd a lles anifeiliaid yn gyfraith yr Undeb Ewropeaidd a gedwir, ac felly "ni fyddai'n gwneud synnwyr ymarferol cael strwythurau ar wahân o dan y Fframwaith ar gyfer trafodaethau a gwneud penderfyniadau ar gyfraith yr UE a ddargedwir a chyfraith iechyd a lles anifeiliaid nas dargedwir".

45. Fodd bynnag, mae'n ymddangos bod y dull hwn yn golygu y bydd y llywodraethau'n gwneud penderfyniadau ar y cyd ar bob polisi a deddfwriaeth iechyd a lles anifeiliaid drwy'r fframwaith cyffredin, hyd yn oed pan fyddent, yn flaenorol, wedi cael ymreolaeth i reoleiddio'n wahanol pan oedd y Deyrnas Unedig yn yr Undeb Ewropeaidd.

46. Nid yw'n glir pam yr ystyrir bod hyn yn gyson â'r egwyddor y dylai fframweithiau gynnal hyblygrwydd cyfatebol i reolau'r Undeb Ewropeaidd pan oedd y Deyrnas Unedig yn un o Aelod-wladwriaethau'r Undeb Ewropeaidd.

Argymhelliad 10. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio'r fframweithiau cyffredin hyn i egluro na ddylai newidiadau i gyfraith a pholisi mewn meysydd lle roedd gan Lywodraeth Cymru hyblygrwydd rheoleiddiol pan oedd y Deyrnas Unedig yn un o Aelod-Wladwriaethau'r Undeb Ewropeaidd fod yn rhwymedig i ofynion gwneud penderfyniadau ar y cyd na bod yn rhwym wrth brosesau datrys anghydfod.

Argymhelliad 11. Dylai Llywodraeth Cymru nodi'n glir y rhesymau dros wneud y fframwaith iechyd a lles anifeiliaid yn eang o ran cwmpas, a dylai gadarnhau bod ganddi o leiaf yr un hyblygrwydd i ddatblygu polisi a deddfwriaeth ag yr oedd ganddi cyn gadael yr Undeb Ewropeaidd.

Argymhelliad 12. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio fframweithiau cyffredin i sicrhau eu bod yn nodi'n glir pryd bydd penderfyniadau yn dod o dan y cwmpas a'r rhesymau am hyn.

Argymhelliad 13. Dylai Llywodraeth Cymru ymgysylltu â rhanddeiliaid i sicrhau bod cwmpas fframweithiau cyffredin yn cael ei ddeall yn eang.

Penderfynu pryd mae ymwahanu'n dderbyniol

- 47.** Mae'r fframweithiau cyffredin yn gosod paramedrau amrywiol i'r llywodraethau eu hystyried wrth benderfynu pryd mae ymwahanu'n dderbyniol.
- 48.** Disgrifir ymwahanu mewn gwahanol ffyrdd mewn fframweithiau gwahanol, ac weithiau mewn gwahanol ffyrdd o fewn fframwaith.
- 49.** Er enghraifft, mae'r fframwaith cymorth amaethyddol yn cyfeirio at ymwahanu mewn gwahanol ffyrdd mewn gwahanol adrannau, fel ymwahanu 'problematig', ymwahanu 'diangen', 'effaith negyddol' ymwahanu, a chyfeirio at ddangos pam mae 'polisi ymwahanu yn angenrheidiol'.
- 50.** Gall hyn ei gwneud hi'n anodd i'r Senedd a rhanddeiliaid wybod a yw'n debygol y bernir bod ymwahanu'n dderbyniol ai peidio.

Argymhelliad 14. Dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundeb rhynglywodraethol y dylai pob fframwaith nodi pan fo ymwahanu'n dderbyniol mewn ffordd glir, cyson a hygyrch.

Argymhelliad 15. Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd yn sicrhau bod prosesau ar gyfer penderfynu a yw ymwahanu'n dderbyniol yn agored ac yn hygyrch i'r Senedd a rhanddeiliaid.

Datrys anghydfodau

- 51.** Mae'r fframweithiau cyffredin yn nodi prosesau lle gellir dwysáu anghydfodau rhwng y llywodraethau o lefel swyddogol i lefel weinidogaethol.
- 52.** Os na ellir datrys anghydfod drwy'r broses hon, mae'r fframwaith yn dweud y gellir ei huwchgyfeirio i'r broses datrys anghydfod rhynglywodraethol a nodir yn y Memorandwm Cydddealltwriaeth ar Ddatganoli.
- 53.** Ym mis Ionawr 2022, cytunodd y llywodraethau i wneud newidiadau i'r broses datrys anghydfod rhyngweinidogol fel rhan o'r Adolygiad o Berthynas Rynglywodraethol.
- 54.** Er i rhanddeiliaid groesawu'r prosesau datrys anghydfod yn y fframweithiau, nododd RSPCA Cymru ac NFU Cymru ansicrwydd ynglŷn â sut byddent yn gweithio'n ymarferol. Mae'r broses o ddatrys anghydfodau rhynglywodraethol diwygiedig yn parhau heb ei phrofi.

Argymhelliad 16. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i ddiweddarau'r fframweithiau i gyfeirio at y broses newydd o ddatrys anghydfodau rhyngweinidogol, ar ôl i'r Adolygiad Cysylltiadau Rhynglywodraethol gael ei roi ar waith.

55. Nid oes terfynau amser wedi eu pennu ar gyfer datrys anghydfodau. Mae'r fframwaith cyffredin iechyd a lles anifeiliaid yn darparu'n glir y dylid oedi camau o dan anghydfod tra'n aros am ddatrasiad.

56. Gofynnodd y Pwyllgor i Lywodraeth Cymru am effaith hyn ar ddatblygu cyfraith a pholisi i Gymru wrth graffu ar fframwaith cyffredin iechyd a lles anifeiliaid. **Dywedodd Llywodraeth Cymru:**

"Mae gohirio unrhyw gamau gweithredu sy'n destun anghydfod yn rhan gytûn o'r mecanwaith datrys anghydfodau yn y fframweithiau, ond byddai'n dibynnu ar yr achos gan y gallai natur clefydau olygu bod gohirio camau gweithredu nes y ceir datrasiad yn gadael risgiau heb eu lliniaru."

57. Mae hyn yn awgrymu y gallai oedi gweithredoedd dan anghydfod arwain at oedi i benderfyniadau sy'n hanfodol i iechyd pobl, anifeiliaid neu blanhigion.

58. Nid yw'n glir sut bydd y llywodraethau'n cydbwysu'r angen i geisio gwneud penderfyniadau ar y cyd a datrys anghydfodau drwy'r broses y cytunwyd arni gyda'r angen i wneud penderfyniadau lle mae'r amseru'n hollbwysig yn gyflym.

Argymhelliad 17. Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd yn sicrhau nad yw oedi'n ormodol ar gamau dan anghydfod yn arwain at oedi diangen o ran penderfyniadau.

59. Yn gyffredinol, nid yw'r fframweithiau cyffredin hyn yn darparu ar gyfer mewnbwn allanol i'r broses o ddatrys anghydfod i'w ceisio fel safonau. Mae'r fframwaith cymorth amaethyddol yn nodi y gellir gofyn am gyngor trydydd parti yn ystod y broses datrys anghydfodau.

60. Mewn tystiolaeth i'r Pwyllgor, dywedodd **RSPCA Cymru** ei bod yn deall bod cynlluniau cychwynnol ar gyfer fframweithiau cyffredin wedi rhagweld sefydlu bwrdd annibynnol o arbenigwyr i ystyried anghydfodau.

61. Nid yw'r fframweithiau cyffredin yn darparu ar gyfer rhoi gwybod i'r Senedd na rhanddeiliaid am anghydfodau. Fodd bynnag, mae **Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo** i roi gwybod i'r Senedd am anghydfodau fydd yn cael eu huwchgyfeirio i Weinidogion drwy fframweithiau cyffredin. Croesewir hyn.

Argymhelliad 18. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol y dylai pob un o'r fframweithiau cyffredin hyn ddarparu i'r llywodraethau geisio cyngor annibynnol yn ystod y broses o ddatrys anghydfodau.

Argymhelliad 19. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol y dylai pob fframwaith ddarparu bod seneddau'n cael gwybod am anghydfodau sy'n cael eu huwchgwyfeirio i lefel Weinidogol.

Rheoli effaith Deddf Marchnad Fewnol y DU 2020

62. Yn 2017, cytunodd y Cyd-Bwyllgor Gweinidogol (Trafodaethau Ewrop) y dylid sefydlu fframweithiau cyffredin lle mae angen sicrhau gweithrediad marchnad fewnol y Deyrnas Unedig.

63. Mae Deddf Marchnad Fewnol y Deyrnas Unedig yn sefydlu egwyddorion mynediad i'r farchnad yn y gyfraith. Bwriad yr egwyddorion hyn yw sicrhau y gellir gwerthu neu gydnabod nwyddau, gwasanaethau a chymwysterau proffesiynol a gaiff eu gwerthu neu eu cydnabod mewn un rhan o'r Deyrnas Unedig mewn rhan arall. Pleidleisiodd y Pumed Senedd i beidio â rhoi caniatâd i Fil Marchnad Fewnol y Deyrnas Unedig.

64. Mae rhai eithriadau cyfyngedig o'r egwyddorion mynediad i'r farchnad – er enghraifft, ar gyfer bygythiadau i iechyd pobl, anifeiliaid neu blanhigion. Mae adrannau 10 a 18 o'r Ddeddf yn caniatáu i Lywodraeth y DU wneud rheoliadau i greu eithriadau newydd o'r egwyddorion mynediad i'r farchnad.

65. Mae egwyddorion mynediad i'r farchnad yn debygol o gael effaith sylweddol ar ddatblygiad cyfraith a pholisi yn y rhan fwyaf o feysydd polisi a gwmpesir gan y fframweithiau hyn.

66. Ym mis Rhagfyr 2021, fe wnaeth y llywodraethau gytuno ar broses ar gyfer ystyried a chytuno ar eithriadau i Ddeddf Marchnad Fewnol y Deyrnas Unedig mewn meysydd fframwaith cyffredin.

67. Mewn cyflwyniadau i'r Pwyllgor, cododd rhanddeiliaid bryderon am effaith y Ddeddf ar ddatblygu cyfraith a pholisi Cymru.

68. Fodd bynnag, roedd Dr Mary Dobbs, Dr Viviane Gravey a Dr Ludivine Petetin yn dadlau bod fframweithiau cyffredin bellach yn "offeryn posib i ddiogelu datganoli", gan y gallent ddarparu llwybr i Lywodraeth Cymru sicrhau eithriadau o egwyddorion mynediad i'r farchnad a dylanwadu'n anffurfiol ar gyfraith a pholisi mewn rhannau eraill o'r Deyrnas Unedig.

69. Nid yw'r fframweithiau cyffredin yn cyfeirio at y broses eithriadau. Mae Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi wedi argymhell y dylid diweddarau fframweithiau cyffredin i gyfeirio at y broses eithrio y cytunwyd arni.

70. Ym mis Mawrth 2022, **dywedodd Llywodraeth Cymru wrth y Pwyllgor** nad oedd o'r farn ei bod yn briodol cynnwys cyfeiriadau at y broses eithriadau o ystyried ei her gyfreithiol i'r Ddeddf.

Argymhelliad 20. Er budd tryloywder, dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundeb rhynglywodraethol i gynnwys cyfeiriad yn y fframweithiau cyffredin hyn at Ddeddf Marchnad Fewnol y Deyrnas Unedig 2020 a'r broses eithriadau fel bo'n berthnasol.

Rheoli effaith Bil Cyfraith yr Undeb Ewropeaidd a Ddargedwir

71. **Amlinellodd Llywodraeth flaenorol y Deyrnas Unedig gynlluniau** i gyflwyno Bil Cyfraith yr Undeb Ewropeaidd a Ddargedwir (neu "Fil Rhyddid yn sgil Brexit") i'w gwneud yn haws newid neu ddiddymu cyfraith yr Undeb Ewropeaidd a ddargedwir a dileu'r statws arbennig sydd ganddi yng nghyfraith y Deyrnas Unedig.

72. Mae **Llywodraeth y DU wedi dweud** na fydd yn ceisio newid cyfraith yr UE a ddargedwir o fewn fframweithiau cyffredin heb ddilyn y prosesau y cytunwyd arnynt gan weinidogion ym mhob fframwaith.

Argymhelliad 21. Dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau y bydd unrhyw newid arfaethedig i gyfraith yr Undeb Ewropeaidd a ddargedwir o ran cwmplas y fframweithiau cyffredin hyn yn mynd drwy brosesau fframwaith perthnasol.

Argymhelliad 22. Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd yn sicrhau bod penderfyniadau ar gyd-fynd â chyfraith yr Undeb Ewropeaidd, neu ymwahanu oddi wrthi, yn glir i'r Senedd wrth graffu ar ddeddfwriaeth yn y meysydd fframwaith cyffredin hyn.

Rheoli ymwahanu o'r Undeb Ewropeaidd a Gogledd Iwerddon

73. O dan Brotocol Gogledd Iwerddon, mae cyfraith yr Undeb Ewropeaidd yn gymwys i Ogledd Iwerddon ac yng Ngogledd Iwerddon, a hynny mewn meysydd polisi a gwmpesir gan y fframweithiau cyffredin hyn.

74. Mae ymwahanu rhwng deddfwriaeth ym Mhrydain Fawr a Gogledd Iwerddon a'r Undeb Ewropeaidd wedi cynyddu ers diwedd y cyfnod pontio. Cododd **Pwyllgor Amaeth, Amgylchedd a Materion Gwledig Cynulliad Gogledd Iwerddon** (mandad 2017-2022) bryderon yn ystod ei waith craffu ar y fframweithiau cyffredin hyn ynghylch effaith ymwahanu ar fusnesau yng Ngogledd Iwerddon.

75. Wrth graffu ar fframwaith cyffredin cynhyrchu organig, **dywedodd Llywodraeth Cymru wrth y Pwyllgor** fod y llywodraethau'n cydweithio drwy'r fframwaith i ddatblygu cyfraith a

pholisi ar gyfer Prydain Fawr mewn modd sy'n lleihau effaith niweidiol ymwahanu ar Ogledd Iwerddon.

Argymhelliad 23. Dylai Llywodraeth Cymru roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Senedd ar unrhyw fesur y cytunwyd arno i leihau effeithiau niweidiol ymwahanu rhwng Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon o ganlyniad i'r Protocol yn y meysydd fframwaith cyffredin hyn.

76. Yn gyffredinol, mae'r fframweithiau cyffredin yn cynnwys geiriad safonol ar sut bydd y llywodraethau'n mynd i'r afael ag ymwahanu sy'n deillio o'r ffaith bod Gogledd Iwerddon yn parhau i fod wedi alinio â newidiadau yn yr Undeb Ewropeaidd, fel y cytunwyd yn y Protocol.

77. Nododd **Pwyllgor Amaeth, Amgylchedd a Materion Gwledig Cynulliad Gogledd Iwerddon (mandad 2017-2022)** yn ystod ei waith craffu bod fframwaith cyffredin iechyd a lles anifeiliaid yn cynnig arweiniad cliriach ar sut bydd ymwahanu o ganlyniad i'r Protocol yn cael ei reoli o'i gymharu â fframweithiau eraill, gan nodi:

"If Northern Ireland has to diverge in order to maintain parity with the EU the same review process will be followed and the same assessments are made as whether it would be in the best interests of GB to follow suit or to allow divergence."

78. Argymhellodd y Pwyllgor y dylid mabwysiadu'r geiriad hwn ar draws y fframweithiau cyffredin.

Argymhelliad 24. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i gynnwys y testun uchod fel rhan o'r geiriad safonol sydd ar y Protocol yn y fframweithiau cyffredin hyn.

Argymhelliad 25. Rydym yn cytuno â Phwyllgor Craffu Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi y dylid diweddarau'r holl fframweithiau cyffredin sy'n cydblethu â'r Protocol er mwyn sicrhau rhannu gwybodaeth yn fynych rhwng partïon i'r fframwaith ar ddeddfwriaeth sydd i ddod gan yr Undeb Ewropeaidd.

Rheoli rhwymedigaethau rhyngwladol

79. Yn 2017, cytunodd **Cyd-bwyllgor y Gweinidogion (Negodiadau Ewropeaidd)** y dylid sefydlu fframweithiau cyffredin pan fo'u hangen er mwyn sicrhau cydymffurfiaid â rhwymedigaethau rhyngwladol.

80. Mae'r fframweithiau cyffredin hyn yn nodi ymrwymadau i lywodraeth y Deyrnas Unedig a llywodraethau datganoledig gydweithio ar negodi a gweithredu rhwymedigaethau rhyngwladol.

81. Mae testun safonol ym mhob un o'r fframweithiau yn darparu y bydd y gwaith o lunio polisiau rhyngwladol yn seiliedig ar "y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth Datganoli presennol a'i Goncordat Cysylltiadau Rhyngwladol cysylltiedig", ac y byddant yn awtomatig yn defnyddio unrhyw Goncordat Cysylltiadau Rhyngwladol wedi ei ddiweddarau, a chanlyniadau ehangach y Cydadolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol.

82. Cafodd y **Concordat Cysylltiadau Rhyngwladol** ei ddiweddarau ddiwethaf yn 2013; ni chafodd ei ddiwygio yn 2022 fel rhan o'r Adolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol. Nid yw'r Concordat yn adlewyrchu'n benodol rôl gynyddol Llywodraeth y Deyrnas Unedig o ran cytuno ar rwymedigaethau rhyngwladol ar ôl Brexit mewn meysydd a arferai fod o fewn cymhwysedd yr Undeb Ewropeaidd, fel masnach.

83. Gofynnodd y Pwyllgor i Lywodraeth Cymru sut byddai'r fframweithiau yn effeithio ar y cwmpas i weinyddiaethau datganoledig ymgysylltu wrth lunio polisi rhyngwladol. Roedd yr ymatebion yn amrywio.

Argymhelliad 26. Dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau ei dealltwriaeth pam mae'r fframweithiau yn defnyddio dulliau gwahanol o ymdrin â'u rôl yn natblygiad polisi rhyngwladol.

Argymhelliad 27. Dylai Llywodraeth Cymru egluro'r trefniadau ar gyfer sicrhau cynrychiolaeth effeithiol i Gymru wrth ddatblygu polisi rhyngwladol y Deyrnas Unedig yn y meysydd fframwaith cyffredin hyn.

Rheoli ymgysylltu â'r fframwaith sefydliadol rhwng y Deyrnas Unedig a'r Undeb Ewropeaidd

84. Mae'r rhan fwyaf o'r fframweithiau cyffredin hyn yn cynnwys testun safonol sy'n cadarnhau **ymrwmiadau Llywodraeth y Deyrnas Unedig i'r llywodraethau datganoledig** ar ymgysylltu datganoledig yn fframwaith sefydliadol y Deyrnas Unedig a'r Undeb Ewropeaidd. Mae Llywodraeth Cymru wedi mynegi anfodlonrwydd â'r trefniadau hyn.

85. Nid yw'r fframwaith cyffredin cymorth amaethyddol yn sôn yn benodol am Gytundeb Masnach a Chydweithredu'r Deyrnas Unedig a'r Undeb Ewropeaidd. Mae cymorth amaethyddol wedi ei eithrio o'r darpariaethau cymorth gwladol yn y Cytundeb, ond bydd y fframwaith hwn yn rhyngweithio â nifer o fframweithiau eraill sy'n cyfeirio'n benodol at Cytundeb. Ymddengys hefyd nad yw'r Concordat i'r fframwaith hwn wedi ei ddiweddarau i adlewyrchu'r cytundeb a chadarnhau'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu.

86. Cynhaliodd Llywodraeth y Deyrnas Unedig a Llywodraethau'r gwledydd datganoledig gyfarfod cyntaf **Grŵp Rhyngweinidogol ar gyfer cysylltiadau rhwng y Deyrnas Unedig**

a’r Undeb Ewropeaidd ym mis Chwefror 2022. Nid yw’n glir sut bydd trafodaethau rhwng y llywodraethau drwy’r fframweithiau cyffredin hyn yn bwydo i mewn i waith y grŵp rhyngweinidogol.

Argymhelliad 28. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol y dylai pob fframwaith cyffredin gynnwys adran safonol ar Gytundeb Masnach a Chydweithredu’r Deyrnas Unedig a’r Undeb Ewropeaidd, nodi darpariaethau perthnasol, eu pwyllgor Cytundeb Masnach a Chydweithredu eu hunain, a sut bydd y llywodraethau’n cydweithio ar weithredu.

Argymhelliad 29. Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd trafodaethau rhwng y llywodraethau drwy’r fframweithiau cyffredin yn bwydo i mewn i waith y Grŵp Rhyngweinidogol ar Gysylltiadau rhwng y Deyrnas Unedig a’r Undeb Ewropeaidd.

Rheoli ymgysylltiad mewn trafodaethau masnach ryngwladol

87. Mae’r fframweithiau cyffredin hyn yn amlinellu sut bydd y llywodraethau’n cydweithio ar negodi a gweithredu cytundebau masnach ryngwladol. Mae testun safonol ym mhob un o’r fframweithiau (ac eithrio cymorth amaethyddol) yn nodi y bydd yn galluogi’r llywodraethau i ganfod effaith masnach ryngwladol ar reoli ymwahanu polisi.

88. Mewn tystiolaeth i’r Pwyllgor ar y fframwaith iechyd a lles anifeiliaid, **dywedodd Llywodraeth Cymru** fod y fframwaith yn caniatáu i Lywodraeth Cymru ddylanwadu ar safbwynt Llywodraeth y Deyrnas Unedig ar faterion sy’n ymwneud ag iechyd a lles anifeiliaid mewn trafodaethau masnach, ac i uwchgyfeirio trafodaethau i lefel rhyngweinidogol.

89. Fodd bynnag, mae Llywodraeth Cymru eisoes wedi codi pryderon ynghylch ymgysylltu â Llywodraeth y Deyrnas Unedig ar drafodaethau masnach yn y meysydd fframwaith cyffredin hyn.

90. Ym mis Rhagfyr 2021, **dywedodd Gweinidog yr Economi** ei fod yn “siomedig” ei bod yn ymddangos na chafodd sylwadau Llywodraeth Cymru am effaith y cytundeb masnach rydd rhwng y Deyrnas Unedig ac Awstralia ar safonau lles anifeiliaid eu hystyried.

91. Yn ei gyflwyniad i’r Pwyllgor, **mynegodd RSPCA Cymru bryderon** ei bod hi’n ymddangos na chyfeiriwyd at egwyddorion y fframweithiau cyffredin wrth ystyried effaith tariffau cig eidion a chig oen ym nghytundebau masnach rydd Seland Newydd ac Awstralia.

92. Cyhoeddodd Llywodraeth y Deyrnas Unedig gylch gorchwyl ar gyfer y **Grŵp Rhyngweinidogol ar Fasnach** ym mis Awst 2022. Nid yw’n glir sut bydd trafodaethau rhwng y llywodraethau drwy’r fframweithiau cyffredin hyn yn bwydo i mewn i waith y grŵp rhyngweinidogol.

Argymhelliad 30. Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd yn ceisio sicrhau bod modd mynd i'r afael ag anghytuno ynghylch trafodaethau masnach ryngwladol yn y meysydd fframwaith cyffredin hyn drwy'r fframweithiau cyffredin, a bod anghydfodau yn cael eu huwchgyfeirio a'u datrys yn effeithiol.

Argymhelliad 31. Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut bydd trafodaethau ar fasnach ryngwladol drwy'r fframweithiau cyffredin hyn yn bwydo i mewn i waith y Fforwm Rhyngweinidogol ar Fasnach.

Adrodd yn y dyfodol

93. Yn ystod y Bumed Senedd, **ymrwymodd Llywodraeth Cymru** yn unochrog i adrodd yn flynyddol i'r Senedd ar y rhaglen fframweithiau yn ei chyfanrwydd.

94. **Cadarnhaodd y Cwnsler Cyffredinol ym mis Tachwedd 2021** bod y Llywodraethau i gyd wedi cytuno mewn egwyddor i adrodd ar fframweithiau cyffredin yn y dyfodol. Dywedodd fod swyddogion Llywodraeth Cymru yn paratoi papur er mwyn i'r pedair Llywodraeth gytuno ar ddull o wneud hyn.

95. Ym mis Mawrth 2022, **dywedodd y Cwnsler Cyffredinol** fod "gwaith yn mynd rhagddo ar lefel swyddogol ar hyn o bryd i benderfynu ar union ffurf y system adrodd flynyddol".

Argymhelliad 32. Dylai Llywodraeth Cymru ddilyn cytundeb rhynglywodraethol ar adrodd yn rheolaidd ar fframweithiau cyffredin a rhoi diweddariadau i'r Senedd ar gynnydd.

Adolygu a diwygio

96. Mae'r fframweithiau cyffredin hyn yn nodi prosesau y gellir eu defnyddio i'w hadolygu a'u diwygio o bryd i'w gilydd. Mae'r rhan fwyaf o'r fframweithiau (ac eithrio iechyd a lles anifeiliaid) yn darparu y gellir gofyn am gyngor trydydd parti yn ystod y gwaith adolygu a diwygio.

97. Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwmo i roi gwybod i'r Senedd a rhanddeiliaid pan fydd fframwaith cyffredin yn cael ei adolygu, a thrafod eu hargymhellion cyn i'r broses adolygu ddod i ben. Croesewir hyn.

98. Mae **Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi wedi argymhell** y dylid cael proses ymgynghori agored â rhanddeiliaid a chyhoeddusrwydd da yn ystod adolygiadau o fframweithiau cyffredin yn y dyfodol, ac y dylid rhoi diweddariadau i seneddau ar ôl i'r adolygiadau unigol ddod i ben.

Argymhelliad 33. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol y dylai pob fframwaith gael ei ddiweddarau i ddarparu ar gyfer ymgysylltu â seneddau a rhanddeiliaid yn ystod y broses adolygu a diwygio ac i'r seneddau gael gwybod y diweddaraf ar ôl i adolygiad ddod i ben.

3. Iechyd planhigion

99. Mae fframwaith cyffredin iechyd planhigion yn cwmpasu gofynion o ran mewnfario, allforio a symud planhigion a chynhyrchion planhigion, goruchwyllo ac asesu risg plâu planhigion a rheoli brigiadau o achosion, a gwarchod bioddiogelwch planhigion.

Materion o bwys

Cyfoeth Naturiol Cymru

100. Cyfoeth Naturiol Cymru sy'n gyfrifol am ddarparu swyddogaethau iechyd planhigion (coedwigaeth) Gweinidogion Cymru. Nid yw'r fframwaith yn darparu i Cyfoeth Naturiol Cymru gael ei gynrychioli yn ei strwythurau llywodraethu.

101. Dywedodd Llywodraeth Cymru wrth y Pwyllgor bod Cyfoeth Naturiol Cymru yn mynd i gyfarfodydd ar lefel gyflawni fel bo'n briodol.

Argymhelliad 34. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio'r fframwaith i adlewyrchu rôl Cyfoeth Naturiol Cymru wrth ddarparu swyddogaethau iechyd planhigion yng Nghymru.

4. Amrywogaethau a hadau planhigion

102. Mae'r fframwaith cyffredin amrywogaethau a hadau planhigion yn cynnwys hawliau eiddo bridwyr planhigion, cofrestru amrywogaethau planhigion, a safonau ar gyfer marchnata ac ardystio hadau a deunyddiau eraill lluosogi planhigion.

Materion o bwys

Ansawdd ac eglurder

103. Mae **Pwyllgor Amaethyddiaeth, Amgylchedd a Materion Gwledig Cynulliad Gogledd Iwerddon** wedi codi pryderon am ansawdd y ddogfen fframwaith, gan gynnwys dyblygu sylweddol.

104. Ar dudalen 38 o'r fframwaith, mae cyfeiriad at adolygu'r concordat bob chwe blynedd. Ymddengys fod hyn yn wall.

Argymhelliad 35. Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod unrhyw wall yn y fframwaith cyffredin hwn yn cael ei gywiro cyn iddo gael ei gwblhau.

Cylch gorchwyl ar gyfer grwpiau llywodraethu

105. Mae'r fframwaith yn nodi haenau llywodraethu ar gyfer gwneud penderfyniadau a datrys anghydfodau.

106. Nid yw'r fframwaith yn darparu cylch gorchwyl na gwybodaeth am aelodaeth y Pwyllgor Amrywogaethau a Hadau Planhigion na'r Pwyllgor Rhestrau a Hadau Cenedlaethol, gan ddweud eu bod yn cael eu hadolygu.

107. **Dywedodd Llywodraeth Cymru wrth y Pwyllgor** nad oedd bwriad i ddarparu cylch gorchwyl ar gyfer grwpiau llywodraethu, ond y gellid eu darparu ar gais.

Argymhelliad 36. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio'r fframweithiau i gynnwys cylch gorchwyl ar gyfer y grwpiau hyn.

Protocolau ar gyfer gwneud penderfyniadau

108. Mae'r fframwaith hefyd yn cyfeirio at bedwar protocol ar gyfer gwneud penderfyniadau mewn meysydd penodol, ond nid yw'n eu cynnwys. Dyma'r protocolau:

- cynigion ar gyfer deddfwriaeth;

- rhoi rhanddirymiadau i alluogi marchnata hadau o safon egino is dros dro;
- trin ceisiadau gan wledydd eraill i'w deunydd planhigion gael ei gydnabod fel yn gyfwerth â deunydd planhigion y Deyrnas Unedig;
- cynrychiolaeth a chydgyssylltiad rhyngwladol.

109. Dywedir yn y fframwaith y bydd y protocolau hyn yn “dilyn maes o law”. Gan nad yw'r protocolau hyn ar gael, nid yw'n bosibl darparu asesiad llawn o brosesau gwneud penderfyniadau'r fframwaith.

110. Dywedodd Llywodraeth Cymru wrth y Pwyllgor mai'r bwriad oedd y byddai'r protocolau'n cael eu cyhoeddi ar gyfer ymgysylltu â rhanddeiliaid technegol yn ddiweddarach yn 2022 a'u bod ar gael maes o law.

Argymhelliad 37. Dylai Llywodraeth Cymru roi diweddariadau i'r Pwyllgor am gynnydd tuag at ddatblygu a chyhoeddi'r protocolau.

5. Cymorth amaethyddol

111. Mae'r fframwaith cyffredin cymorth amaethyddol yn cwmpasu cymorth uniongyrchol i ffermwyr a chymorth ymyrraeth yn y farchnad, mecanweithiau rheoli argyfyngau, ffermydd traws-ffiniol a chasglu data.

112. Mae pedair llywodraeth y Deyrnas Unedig wrthi'n datblygu cynlluniau cymorth amaethyddol newydd yn lle'r Polisi Amaethyddol Cyffredin. Gan hynny, bydd y fframwaith yn chwarae rhan allweddol wrth reoli ymwahanu yn y cyd-destun newydd hwn.

113. Yn ei gyflwyniad i'r Pwyllgor, **dywedodd Undeb Amaethwyr Cymru** fod y fframwaith yn nodi ffyrdd o weithio, ond amlygodd absenoldeb fframweithiau mwy diffiniedig ar gyfer cymorth amaethyddol ledled y Deyrnas Unedig. Cododd bryderon y gallai hyn arwain at ganlyniadau gwrthnysig a chynyddu'r tebygolrwydd o anghydfodau.

Materion o bwys

Ansawdd ac eglurder

114. Fe wnaeth Llywodraeth Cymru hefyd roi rhagor o wybodaeth i'r Pwyllgor am lywodraethiant y fframwaith, ac ymrwymodd i ddweud wrth y Senedd pan fyddai grwpiau rheoli argyfwng yn cael eu sefydlu. Croesewir hyn.

Argymhelliad 38. Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod gwybodaeth glir am drefniadau llywodraethu yn cael ei nodi cyn cwblhau'r broses honno.

Cwmpas

115. Nodir yn y fframwaith cymorth amaethyddol na fydd y Grŵp Cydweithredu ar Bolisi Amaeth yn cael gwybod am bob gwariant amaethyddol, dim ond gwariant sy'n ymwneud â chymorth â phrisiau'r farchnad, taliadau'n seiliedig ar allbynnau neu gymorth cynhyrchu ac allforio (tudalen 28).

116. Mewn gohebiaeth â'r Pwyllgor, cadarnhaodd Llywodraeth Cymru fod cynlluniau rheoli tir cynaliadwy hefyd yn dod o dan gwmpas y fframwaith. Mae hyn yn syndod o gofio nad yw gwariant o'r fath wedi ei restru fel rhywbeth y dylid rhoi gwybod amdano i'r Grŵp Cydweithredu.

Argymhelliad 39. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i egluro a yw cynlluniau ffermio cynaliadwy (a) o fewn cwmpas y fframwaith a (b) wedi eu cynnwys yn y

taliadau cymorth amaethyddol y bydd y Grŵp Cydweithredu ar Bolisi yn cael gwybod amdanynt yn rheolaidd.

Deddf Rheoli Cymorthdaliadau 2022

117. Mae Deddf Rheoli Cymorthdaliadau'r Deyrnas Unedig 2022 yn nodi trefn reoleiddio newydd ar gyfer rheoli cymorthdaliadau, i ddisodli cyfundrefn cymorth gwladwriaethol yr Undeb Ewropeaidd, gan roi pwerau i Weinidogion y Deyrnas Unedig reoli'r drefn hon.

118. Codwyd pryder am y rhyngweithio rhwng y Ddeddf a'r fframwaith gan **Bwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi, Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a Chyfansoddiad** Senedd Cymru ac **Undeb Amaethwyr Cymru**.

Argymhelliad 40. Cytunwn gyda **Phwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi** y dylai adolygiadau o'r fframwaith hwn gynnwys dadansoddiad o sut mae'n rhyngweithio â'r Ddeddf Rheoli Cymorthdaliadau.

Concordat ar Gytundeb Sefydliad Masnach y Byd ar Amaethyddiaeth

119. Rhoddodd Deddf Amaethyddiaeth 2020 bwerau i Ysgrifennydd Gwladol y Deyrnas Unedig wneud rheoliadau i osod nenfydau ar rai mathau o gymorth gan y Llywodraeth i sicrhau bod y Deyrnas Unedig yn cyflawni ei rhwymedigaethau o dan Gytundeb Sefydliad Masnach y Byd ar Amaethyddiaeth.

120. Cytunodd Llywodraeth y Deyrnas Unedig i ddatblygu Concordat gyda'r Llywodraethau datganoledig yn nodi sut byddai'n defnyddio'r pwerau hyn i lunio rheoliadau. Dywedir yn y fframwaith ei fod ar ffurf ddrafft, ond unwaith y cytunir arno bydd yn gweithredu ochr yn ochr â'r fframwaith hwn.

121. **Dywedodd Llywodraeth Cymru** wrth y Pwyllgor bod y Concordat hwn yn cael ei ystyried gan Weinidogion ym mhob un o'r pedair Llywodraeth ac y byddai amserlen i'w gyhoeddi yn cael ei chytuno yn dilyn cymeradwyaeth.

Argymhelliad 41. Dylai Llywodraeth Cymru roi gwybod i'r Senedd am y cynnydd tuag at gyhoeddi'r Concordat terfynol ar Gytundeb Sefydliad Masnach y Byd ar Amaethyddiaeth.

Adolygu a diwygio

122. Nid yw'r amserlenni ar gyfer adolygu'r fframwaith yn glir. Dywedir y bydd y Concordat yn cael ei adolygu flwyddyn ar ôl y cytundeb. Bydd adolygiadau pellach yn parhau bob blwyddyn; ac mae modd wedyn ei adolygu bob tair blynedd.

123. Cadarnhaodd Llywodraeth Cymru mewn gohebiaeth â'r Pwyllgor y byddai'r fframwaith yn cael ei newid i egluro y bydd adolygiadau'n cael eu cynnal yn flynyddol nes bod yr adolygwyr yn cytuno bod cyfnod adolygu tair blynedd yn foddhaol. Croesewir yr ymrwymiad hwn.

124. Mewn tystiolaeth i'r Pwyllgor, **dadleuodd NFU Cymru** y gallai fod yn briodol i adolygiadau ddigwydd yn flynyddol am beth amser, ac yn sicr nes bydd y fframwaith wedi ymsefydlu.

Argymhelliad 42. Dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio'r fframwaith er mwyn gwneud yn glir y bydd adolygiadau yn symud i gylch tair blynedd dim ond ar ôl ymgynghori â rhanddeiliaid.

6. Gwrteithiau

125. Mae'r fframwaith gwrteithiau nid yn unig yn cwmpasu prosesau ar gyfer rheoli rheoleiddio mewn meysydd a lywodraethwyd yn flaenorol gan gyfraith yr Undeb Ewropeidd, ond hefyd y modd mae llywodraethau yn ymdrin â pholisi gwrteithiau yn ei gyfanrwydd.

126. Mae'r fframwaith yn nodi y bydd "newid mawr" mewn rheoleiddio gwrteithiau i foderneiddio'r system lywodraethu yn "arwain at newid sylweddol i waith polisi ledled y Deyrnas Unedig dros y blynyddoedd nesaf". Mae hyn yn golygu y bydd y fframwaith yn wynebu prawf cynnar.

Materion o bwys

Ansawdd ac eglurder

127. Nodir yn y fframwaith mai'r prif strwythur ar gyfer gwneud penderfyniadau ar bolisi gwrteithiau fydd Pwyllgor Rheoleiddio Gwrteithiau newydd y Deyrnas Unedig (UKFRC).

128. Mae'r diagramau a'r disgrifiadau manwl o'r broses o wneud penderfyniadau hefyd yn crybwyll Grŵp Cyswllt Gwrteithiau, ond nid ydynt yn esbonio beth yw'r Grŵp hwn na sut mae'n berthnasol i'r Pwyllgor Rheoleiddio.

129. Darparodd Llywodraeth Cymru ragor o wybodaeth i'r Pwyllgor i egluro rolau'r Pwyllgor Rheoleiddio a'r Grŵp Cyswllt Gwrtaith.

Argymhelliad 43. Dylai Llywodraeth Cymru ofyn am gytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio'r fframwaith i osod strwythurau llywodraethu yn glir, ac yn benodol rôl, aelodaeth a swyddogaethau'r Grŵp Cyswllt Gwrtaith.

Cwmpas

130. Awgrymir yn y dogfennau fframwaith bod y fframwaith yn eang ei gwmpas ac y bydd nid yn unig yn cwmpasu prosesau ar gyfer rheoli rheoleiddio mewn meysydd a lywodraethwyd yn flaenorol gan yr Undeb Ewropeidd, ond hefyd polisi gwrteithiau yn ei gyfanrwydd.

131. Gofynnodd y Pwyllgor i Lywodraeth Cymru a oedd ganddi'r un hyblygrwydd wrth ddatblygu deddfwriaeth a pholisi o dan y fframwaith ag yr oedd ganddi yn ystod aelodaeth o'r Undeb Ewropeidd.

132. Dywedodd Llywodraeth Cymru:

"Nid yw gallu Llywodraeth Cymru i ddeddfu a datblygu polisi mewn perthynas â gwrteithiau wedi lleihau ers diwedd y cyfnod pontio."

133. Nid yw'r ymateb hwn yn mynd i'r afael yn uniongyrchol â'r cwestiwn a oes hyblygrwydd cyfatebol.

Argymhelliad 44. Dylai Llywodraeth Cymru nodi'n glir y rhesymau dros wneud y fframwaith gwrtaitn yn eang o ran cwmpas, a dylai gadarnhau bod ganddo o leiaf yr un hyblygrwydd i ddatblygu polisi a deddfwriaeth ag yr oedd ganddi cyn gadael yr Undeb Ewropeaidd.

7. Cynhyrchu organig

134. Mae'r fframwaith hwn yn cwmpasu safonau cynhyrchu organig ac ardystio, labelu a masnachu cynnyrch organig, dyframaeth organig a rheolaethau swyddogol.

135. Erbyn hyn mae ymwahaniad rhwng Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon/yr Undeb Ewropeaidd ar reoleiddio organig oherwydd gweithredu Rheoliad newydd yr Undeb Ewropeaidd 848/2018.

Materion o bwys

Cwmpas

136. Mae cwmpas y fframwaith cynhyrchu organig hwn yn eang a bydd yn cwmpasu prosesau ar gyfer rheoli rheoleiddio mewn meysydd a oedd gynt yn cael eu llywodraethu gan yr Undeb Ewropeaidd, ond hefyd polisi cynhyrchion organig yn ei gyfanrwydd.

137. Gallai'r cwmpas eang hwn olygu y gallai fod gan Lywodraeth Cymru a'r Senedd lai o hyblygrwydd rheoleiddiol o dan y fframwaith na'r hyn a fyddai wedi bod ganddynt yn yr Undeb Ewropeaidd.

Argymhelliad 45. Dylai Llywodraeth Cymru nodi'n glir y rhesymau dros wneud y fframwaith cynhyrchu organig yn eang o ran cwmpas, a dylai gadarnhau bod ganddi o leiaf yr un hyblygrwydd i ddatblygu polisi a deddfwriaeth ag yr oedd ganddi cyn gadael yr Undeb Ewropeaidd.

Grŵp Arbenigol y Deyrnas Unedig ar Gynhyrchu Organig

138. Nodir yn y fframwaith y bydd Grŵp Arbenigol y Deyrnas Unedig ar Gynhyrchu Organig (UK EGOP) yn cael ei sefydlu, gan ddweud y bydd datblygu sylfaen dystiolaeth briodol yn hanfodol ar gyfer gweithredu'r fframwaith. Nid yw'r Grŵp Arbenigol wedi cael ei sefydlu eto. Nid yw'n glir, felly, pa dystiolaeth sy'n cael ei defnyddio ar hyn o bryd i wneud penderfyniadau.

139. Dywedodd Llywodraeth Cymru wrth y Pwyllgor bod y gwaith o sefydlu'r Grŵp Arbenigol wedi datblygu'n arafach na'r disgwyl, a bod disgwyl nawr y byddai recriwtio yn dechrau yn ystod y misoedd nesaf.

Argymhelliad 46. Dylai Llywodraeth Cymru roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor am sefydlu Grŵp Arbenigol y DU ar Gynhyrchu Organig.